

СУЧАСНІ МЕДИКО- СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ПІДТРИМКИ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ – ВПЛИВ НА ЗДОРОВ`Я ЖІНКИ ТА ДИТИНИ

Костюк О.О.
Кафедра неонатології
НМАПО імені П.Л. Шупика

- ▣ *Кожен заслуговує, те, що має.*
- ▣ *Хто шукає, той завжди знайде.*
- ▣ *Хто хоче, той шукає можливості, а хто не хоче, той шукає виправдання.*
- ▣ *Немає пророка у своїй країні.*

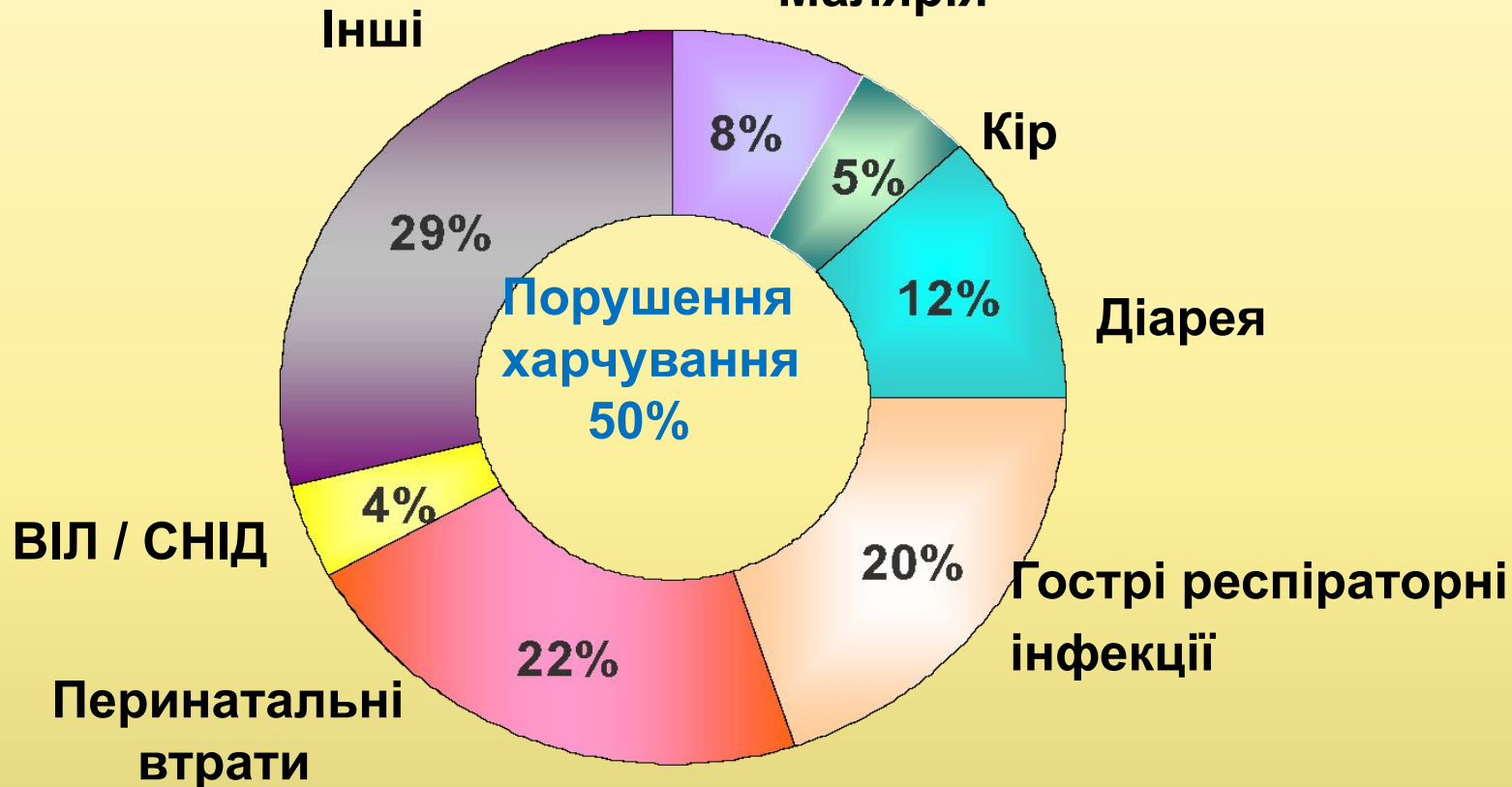

ВІДСОТОК ДІТЕЙ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ НА ВИКЛЮЧНО ГРУДНОМУ ВИГОДОВУВАННІ У ПЕРШІ 4-6 МІС ЖИТТЯ

КРАЇНА	До 4 міс	До 6 міс
Монголія 	69%	57%
Швейцарія 	43%	32%
Гондурас 	34%	30%
УКРАЇНА (2007 р.)	28%	18%

Причини 10,8 мільйонів смертей у дітей до 5 років у країнах із низьким і середнім

прибутком

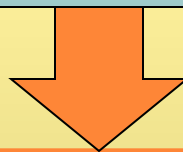

З усіх смертей у країнах із низьким і середнім прибутком більше 50% зумовлені тільки п'ятьма захворюваннями і порушеннями харчування

НИЗЬКИЙ РІВЕНЬ ПОШИРЕНOSTІ ТА РАННЄ ЗАКІНЧЕННЯ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ:

- ❖ має суттєві негативні наслідки для здоров'я та соціального функціонування
- ❖ сприяє збільшенню видатків на медичну допомогу
- ❖ посилює нерівність стосовно здоров'я

**Програма підтримки грудного
вигодовування на 2006-2010 рр.**

Наказ МОЗ України від 04.08.2006 №540

ПЕРЕВАГИ ГРУДНОГО МОЛОКА:

- Грудне молоко містить всі поживні речовини, необхідні для дитини;
- Воно легко засвоюється і ефективно використовується організмом немовляти;
- Захищає від інфекції, сприяє фізіологічному становленню імунітету у новонароджених та дітей першого року життя
- Сприяє формуванню фізіологічної мікробної колонізації організму немовляти, тоді як альфа-лактоза, яка міститься у коров'ячому молоці стимулює ріст грамнегативної флори, що веде до дефіциту біфідобактерій, розвитку дисбіозу кишечника та цілого ряду захворювань

ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ:

- Воно дешевше, ніж суміші;
- Забезпечує тісний психоемоційний зв'язок матері і дитини;
- Допомогає гармонійному розвитку дитини;
- Запобігає небажаній вагітності;
- Охороняє здоров'я матері.

02.03.2010

"Здоров'я, краса та довголіття"

Переваги грудного вигодовування

Дитина

- Профілактика інфекційних і алергічних захворювань
- Профілактика патології шлунково-кишкового тракту, цукрового діабету
- Забезпечення фізіологічного імунологічного розвитку
- Високий індекс інтелектуального розвитку

Мати

- Попередження післяпологових ускладнень
- Запобігання небажаної вагітності протягом перших 4-6 місяців після пологів
- Профілактика онкологічних захворювань

Родина

- Економічні переваги
- Здорова дитина
- Збереження репродуктивного здоров'я
- Психоемоційна єдність

Здорове суспільство

Збереження генофонду нації

МЕДИЦИНОЮ ДОВЕДЕНО, ЩО:

- тривалість життя людини залежить від тривалості грудного вигодовування.
- сила і якість імунної відповіді дитини залежить від типу харчування.
- алергічні хвороби дітей і дорослих мають прямий зв'язок з характером харчуванням на першому році життя і споживанням неадаптованого коров'ячого молока.

ДІТИ, ЯКИХ ВИГ ОДУВАЛА МАТИ ГРУДЬМИ, ЗНАЧНО РІДШЕ МАЮТЬ:

- Алергічні захворювання
- Хвороби органів дихання
- Шлунково-кишкового тракту –
панкреатит, холецистит
- Інфекційні кишкові захворювання
- Цукровий діабет
- Зайву вагу тіла

ГРУДНЕ ВИГОДОВУВАННЯ І ПОКАЗНИКИ ЗДОРОВ'Я НЕМОВЛЯТ

- Немовлята, які знаходяться на грудному вигодовуванні рідше хворіють на захворювання, які в своїй основі мають імунний механізм:
 - діарею, інфекції дихальної системи, сечовидільних шляхів, отити, бактеріємію, некротизуючий ентероколіт
- Грудне вигодовування зменшує ризик аутоімунних захворювань:
 - целіакії, цукрового діабету I типу, бронхіальної астми, atopії, запальних кишкових захворювань

ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕВАГИ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ

ЕМОЦІЙНИЙ ЗВ'ЯЗОК

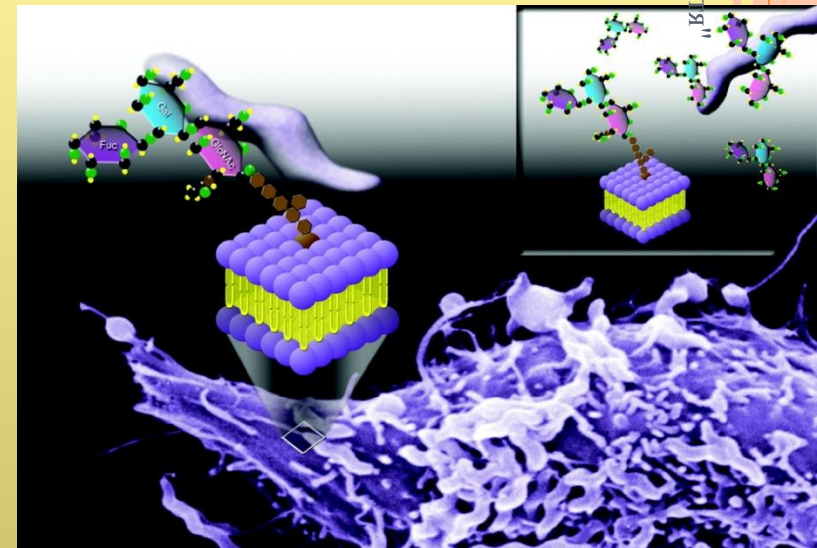
- ТІСНІ, ЛЮБЛЯЧІ ВІДНОШЕННЯ МІЖ МАТРІЮ І ДИТИНОЮ
- ЕМОЦІЙНЕ ЗАДОВОЛЕННЯ МАТЕРІ
- ДИТИНА МЕНШЕ ПЛАЧЕ
- МАТИ СТАЄ ЛАСКАВИШОЮ
- МЕНШЕ ЙМОВІРНІСТЬ, ЩО ДИТИНА БУДЕ ПОКИНУТА ЧИ ОБРАЖЕНА

РОЗВИТОК

- ДИТИНА ПОКАЗУЄ КРАЩІ РЕЗУЛЬТАТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В БІЛЬШ СТАРШОМУ ВІЦІ

МЕХАНІЗМИ ЗАХИСНОЇ ДІЇ ГРУДНОГО МОЛОКА

- Грудне молоко прискорює дозрівання бар'єрної кишкової функції і стимулює розвиток місцевої та загальної імунної системи;
- Біологічно активні компоненти грудного молока захищають немовля від патологічних впливів та патогенів;
- Грудне молоко може зменшувати інтенсивність запальних реакцій, які виникли.

ВИГОДУВАННЯ ПОПЕРЕДЖУЄ РОЗВИТОК РАКУ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

У ЖІНОК, ЯКІ
ГОДУЮТЬ ГРУДЬМИ
ЗНИЖУЄТЬСЯ РИЗИК
РОЗВИТКУ РАКУ
МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

02.03.2010

"Здоров'я, краса та довголіття"

ЗАХИСТОМ ДИТИНИ ВІД КИШКОВИХ ТА РЕСПІРАТОРНИХ ІНФЕКЦІЙ

ПОВНЕ ГРУДНЕ
ВИГОДОВУВАННЯ
ПОПЕРЕДЖУЄ 53%
ЩОМІСЯЧНИХ
ГОСПІТАЛІЗАЦІЙ ВНАСЛІДОК
ДІАРЕЙ ТА 27% - ВНАСЛІДОК
ІНФЕКЦІЙ ДИХАЛЬНИХ
ШЛЯХІВ

*(РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ
АНГЛІЙСЬКИХ ЛІКАРІВ)*

ПРИНЦИПИ ПІДТРИМКИ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ

1. Наявність плану дій (політики) щодо підтримки грудного вигодовування (далі - Політика) і регулярне доведення його положень до відома усіх медичних працівників закладу, вагітних, матерів та членів їх родини.
2. Систематичне навчання медичного персоналу щодо впровадження Політики (плану дій) підтримки грудного вигодовування.
3. Впровадження в практику сучасних методів підготовки сім'ї до народження дитини. Інформування та навчання вагітних, матерів та членів їх родин щодо переваг та методів грудного вигодовування.
4. Допомога матерям успішно розпочати раннє грудне вигодовування.
5. Навчання вагітних, матерів та членів їх родини як годувати грудьми та як зберегти лактацію в складних ситуаціях, в тому числі якщо вони тимчасово відокремлені від своїх дітей.

ПРИНЦИПИ ПІДТРИМКИ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ

6. Підтримка виключно грудного вигодовування до шестимісячного віку дитини за винятком випадків, зумовлених медичними та соціальними показаннями, і продовження грудного вигодовування до 1 року і більше із своєчасним введенням пригодовування.
7. Забезпечення цілодобового спільного перебування матерів з дітьми та участі матері (членів родини) у здійсненні догляду за дитиною.
8. Заохочення матерів до грудного вигодовування за вимогою дитини за відсутності медичних протипоказань.
9. Відмова від використання у дітей, які знаходяться на грудному вигодовуванні, сосок, пустышок чи інших середників, які імітують материнські груди.
10. Створення груп підтримки грудного вигодовування і направлення до них матерів.
11. Дотримання Міжнародного зведення правил збуту заміників грудного молока.

ВІДМІННОСТІ КОРОВ'ЯЧОГО МОЛОКА ВІД МАТЕРИНСЬКОГО

- Інший кількісний і якісний склад;
- Містить менше олігосахаридів, лізоциму і різноманітних біологічно активних речовин, які сприяють розвитку імунної системи малюка, формують корисну мікрофлору кишок та захищають дитину.
- Містить менше цинку, вітамінів, незамінних жирних кислот, поліненасичених жирних кислот які потрібні для забезпечення потреб імунної системи дитини, забезпечення захисту від мікробних і вірусних інфекцій.

**ПІСЛЯ ПРИПИНЕННЯ
ТРАНСПЛАЦЕНТАРНОГО ХАРЧУВАННЯ
НОВОНАРОДЖЕНА ДИТИНА МАЄ
ДОСТАТНІ ЗАПАСИ ГЛІКОГЕНУ, ЯКИЙ
ПІДТРИМУЄ ФІЗІОЛОГІЧНИЙ РІВЕНЬ
ГЛЮКОЗИ, ТАКИМ ЧИНОМ ПЕРШУ
ДОБУ ЖИТТЯ ОРГАНІЗМ
НОВОНАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ
ДОСТАТНЬО ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ
ЕНЕРГЕТИЧНО ЩЕ НА ЕТАПІ
АНТЕНАТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ДО
ПОЛОГІВ З БОКУ ПЛОДА.**

**ВІДКАС
ПРИКЛАДАТИ ДО
ГРУДЕЙ МАТЕРІ І
ВИКЛАДАТИ НА
ЖИВІТ МАТЕРІ, ТО
МАБУТЬ ІГА
ПРОХОДИВ КРІЗЬ
ПЛАЦЕНТУ,
СПРИЯЮЧИ
АНТИІНФЕКЦІЙНОМУ
ЗАХИСТУ ОРГАНІЗМУ
НЕМОВЛЯ БЕЗ
ГРУДНОГО
ВИГОДОВУВАННЯ**

"Virgin of the Green Cushion"
by Solario

02.03.2010

"Здоров`я, краса та довголіття"

МОЛОЗИВО

Характеристики

Багате на імуноглобуліни

Багато лейкоцитів

Має послаблюючий ефект

Містить фактори росту

Багате на вітамін А

Значення

– забезпечує захист від інфекції і алергії

– захист від інфекції

– сприяє відходженню меконію запобігає жовтяниці

– сприяє дозріванню кишечника, запобігає алергії

– зменшує чутливість до інфекції, запобігає

ОЛІГОСАХАРИДІВ (ПРЕБІОТИКІВ)

- Молозиво – 20 г/л;
- Зріле молоко – 13 г/л;
- Коров'яче молоко < 0,1 г/л.

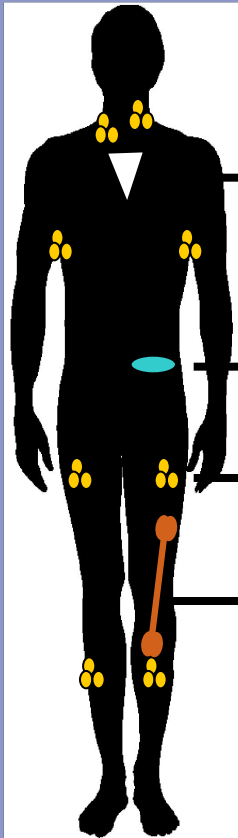
02.03.2010 "Здоров'я, краса та довголіття"

Huang et al. Dig Dis Sci 2002

Імунна система

Органи

Тимус

Селезінка

Лімфовузли

Кістковий мозок

Клітини

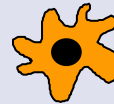
Епітеліальна клітина

Гранулоцит

Макрофаг /
дендровидна клітина

Моноцит

Т-лімфоцит
(Th1, Th2, Th3, Tr, ...)

В-лімфоцит / антитіла

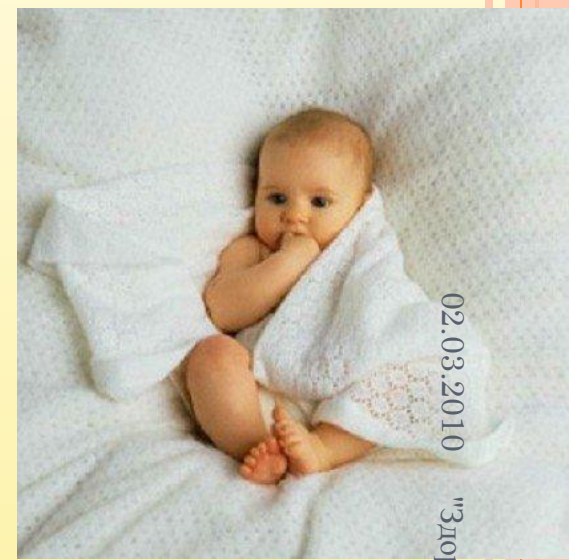

Натуральна клітина-кіллер

60 – 70 % імунних клітин знаходиться в шлунково-кишковому тракті !!!

Імунна система новонародженого характеризується:

- Незрілістю
- Порушенням рівноваги між окремими ланками імунітету та незрілістю ланок вродженого імунітету
- Недосконалістю механізмів захисту від інфекцій
- Початком мікробної колонізації
- Збільшеною проникливістю бар'єру кишок

02.03.2010

"Здоров'я, краса та довголіття"

ОТЖЕ:

- Дитина раннього віку більш вразлива до інфекційних захворювань;
- Захворювання перебігають важче, з високим ризиком ускладнень і смерті;
- Є високий ризик розвитку алергічних реакцій та алергічних захворювань

***Єдиний природний шлях захисту, який сформований тисячами років еволюції –
МАТЕРИНСЬКЕ МОЛОКО!***

МАТЕРЯМИ, МАЄ ЧІТКО РОЗУМІТИ, ЩО ПЕРВИННА ОРГАНІЧНА НЕСПРОМОЖНІСТЬ ДО ЛАКТАЦІЇ СПОСТЕРІГАЄТЬСЯ ВИКЛЮЧНО РІДКО (БІЛЯ 3-4%).

ВСЯКА НЕВДАЧА В ПРИРОДНОМУ ВИГОДОВУВАННІ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ, ПЕРШ ЗА ВСЕ, АБО НЕДОСТАТНІМ ВМІННЯМ І ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ ЖІНКИ, ЩО ГОДУЄ, ТОБТО НЕПОВНИМ ЇЇ НАВЧАННЯМ БОКУ МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ, АБО НЕДОСТАТНЬОЮ ПСИХОЛОГІЧНОЮ ПІДТРИМКОЮ І ВПЕВНЕНІСТЮ В НЕОБХІДНОСТІ ГОДУВАННЯ ГРУДЬМИ.

ВИГОДОВУВАННЯ (ПРОТЯГОМ ПЕРШОЇ ГОДИНИ ЖИТТЯ) ТА КОНТАКТ “ШКІРА ДО ШКІРИ” ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ:

- встановлення психоемоційного зв'язку матері та дитини
- зменшують вплив післяпологового стресу на організм дитини (запах, голос матері)
- становлення фізіологічної лактації і тривалого грудного вигодовування
- колонізацію дитини мікрофлорою матері (біфідо-лактобактерії)
- зменшення ускладнень III-ого періоду пологів

СПІЛЬНЕ ПЕРЕБУВАННЯ ПОРОДИЛЛІ І НОВОНАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ В ПАЛАТІ ПІСЛЯПОЛОГОВОГО ВІДДІЛЕННЯ АКУШЕРСЬКОГО СТАЦІОНАРУ ЗАБЕЗПЕЧУЄ:

- профілактику внутрішньолікарняних інфекцій
- колонізацію новонародженого мікрофлорою матері
- фізіологічне становлення лактації у жінки
- годування дитини за потребою
- успішне і тривале грудне вигодовування
- формування психо-емоційної єдності матері та дитини
- виконання прав дитини відповідно п.24 “Декларації

ПРОБЛЕМИ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ

**КОЕФІЦІЄНТ РОЗУМОВОГО
РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ, ЯКІ
ОТРИМУВАЛИ ГРУДНЕ
ВИГОДОВУВАННЯ ДО 9-ТИ
МІСЯЦІВ НА 7 ПУНКТИВ
ВИЩИЙ В ПОРІВНЯННІ З
ДІТЬМИ, ЯКІ ГОДУВАЛИСЬ
ГРУДНИМ МОЛОКОМ ТІЛЬКИ
1-Й МІСЯЦЬ ЖИТТЯ**

**(ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДІАТРІВ
КАЛІФОРНІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ)**

02.03.2010

"Здоров'я, краса та довголіття"

ГРУДНЕ ВИГОДОВУВАННЯ МОЖЕ ВРЯТУВАТИ БІЛЬШЕ 1 МІЛЬЙОНА ЖИТТІВ В РІК

**ДИТИНА, ЩО НЕ
ВИГОДОВУВАЛАСЯ
ГРУДДЮ
ПЕРШІ 2 МІСЯЦІ ЖИТТЯ,
МАЄ В 25 РАЗІВ БІЛЬШЕ
ШАНСІВ ПОМЕРТИ ВІД
ДІАРЕЇ І В 4 РАЗИ
БІЛЬШЕ ШАНСІВ
ПОМЕРТИ ВІД
ПНЕВМОНІЇ, ПОРІВНЯНО
З ДІТЬМИ, ЯКІ
ВИГОДОВУВАЛИСЯ
ГРУДДЮ**

ГРУДНЕ ВИГОДОВУВАН НЯ ЗАХИЩАЄ ВІД РОЗВИТКУ АЛЕРГІЇ

**МАТЕРИНСЬКЕ
МОЛОКО ЗАХИЩАЄ
ДИТИНУ ВІД АЛЕРГІЇ,
ПРИЧОМУ
ЗАХИСНИЙ ЕФЕКТ
СИЛЬНІШИЙ ЧИ
ДОВШЕ МАТИ ГОДУЄ
ГРУДДЮ**

02.03.2010

"Здоров'я, краса та довголіття"

▣ *Спільне перебування матерів та новонароджених обмежує контакт медичного персоналу з дитиною, виключає необхідність долактаційного годування дитини молочними сумішами з пляшечки, що є важливими чинниками захисту від внутрішньолікарняної інфекції!*

СПІЛЬНЕ ПЕРЕБУВАННЯ ПОРОДІЛІ І НОВОНАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ В ПАЛАТІ ПІСЛЯПОЛОГОВОГО ВІДДІЛЕННЯ АКУШЕРСЬКОГО СТАЦІОНАРУ ЗАБЕЗПЕЧУЄ

- обмеження контакту з медичним персоналом
- знижує частоту післяпологових ускладнень
- попереджує розвиток (практично ліквідує) лактостази, мастити у породіль
- знижує частоту гнійно-септичних ускладнень у новонароджених
- забезпечує активну участь матері в догляді за новонародженим
- зменшує матеріальні витрати родопомічної установи на утримання новонародженого (предмети догляду, харчування)

ПРОТИПОКАЗАННЯ ДЛІЯ СПІЛЬНОГО ПЕРЕБУВАННЯ МАТЕРІ І ДИТИНИ:

- ▣ *Абсолютні протипоказання:*
 - відкрита форма туберкульозу
 - гострі психичні захворювання

- ▣ *Тимчасові протипоказання з боку матері:*
 - важкі форми гестозу
 - операційні втручання з важкими порушеннями гомеостазу
 - стан декомпенсації при хронічних хворобах серця, легень, печінки, нирок
 - гострі інфекційні захворювання

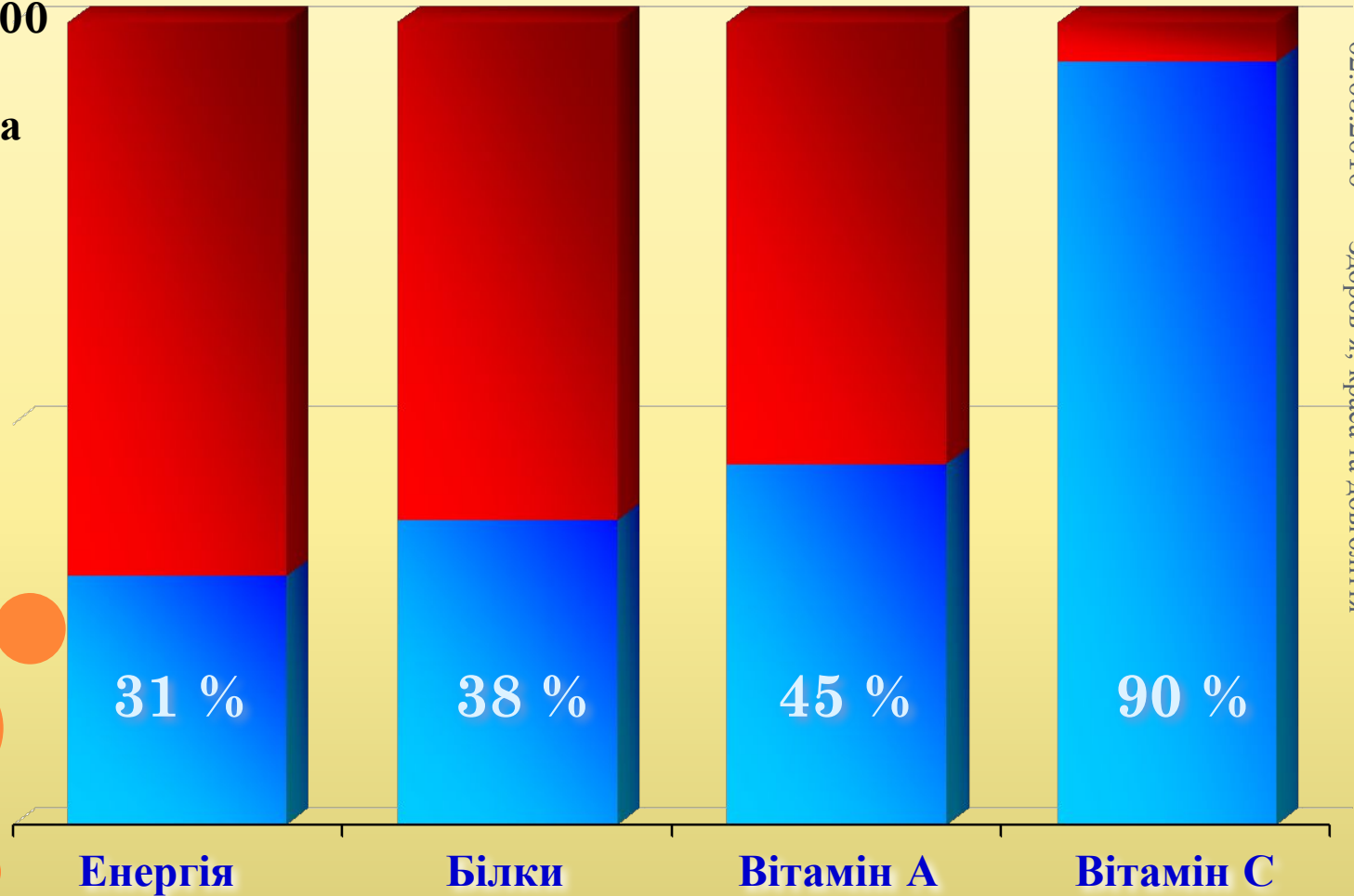
РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Ранній початок грудного вигодовування протягом першої години життя
- виключно грудне вигодовування до 6 місяців
- Введення пригодовування в 6 місяців
- вигодовування грудьми до 1,5 років

Склад грудного молока на другому році життя

Відсоток
денної норми, що
забезпечується 500
мл
грудного молока

02.03.2010 "Здоров`я, краса та довголіття"

ОСОБЛИВОСТІ ГОДУВАННЯ ДИТИНИ ПІСЛЯ РОКУ.

- Основні годування відбуваються «навколо снів», і уві сні. Якщо мама вдень працює, то дитина їсть їжу зі спільного столу і вміє засипати без грудей. Особливо важливі смоктання на засипання, на ніч і на пробудження під ранок. Важливо, щоб мама в ці моменти була поряд.

- Маля поєднує смоктання грудей з якоюсь невідкладною справою. Принципово за чим повинна стежити мама, це щоб положення голови щодо грудей не мінялися. Малюк повинен завжди рот притискати, але може при цьому танцювати польку, крутити ногами, руками, чи співати.

02.03.2010

© 2007
MALECHA.ORG.UA
"я, краса та довголіття"

- Малюк починає смикати груди. Якщо мамі неприємне смикання грудей, вона може заборонити це робити.
- Підбігає на 2-3 ковтки й тікає. Мама довше розкривалася. Це підтвердження маминої надійності. Це не баловство. Дитині важливо знати, що ви тут.

02.03.2010

"Здоров'я, краса та довголіття"

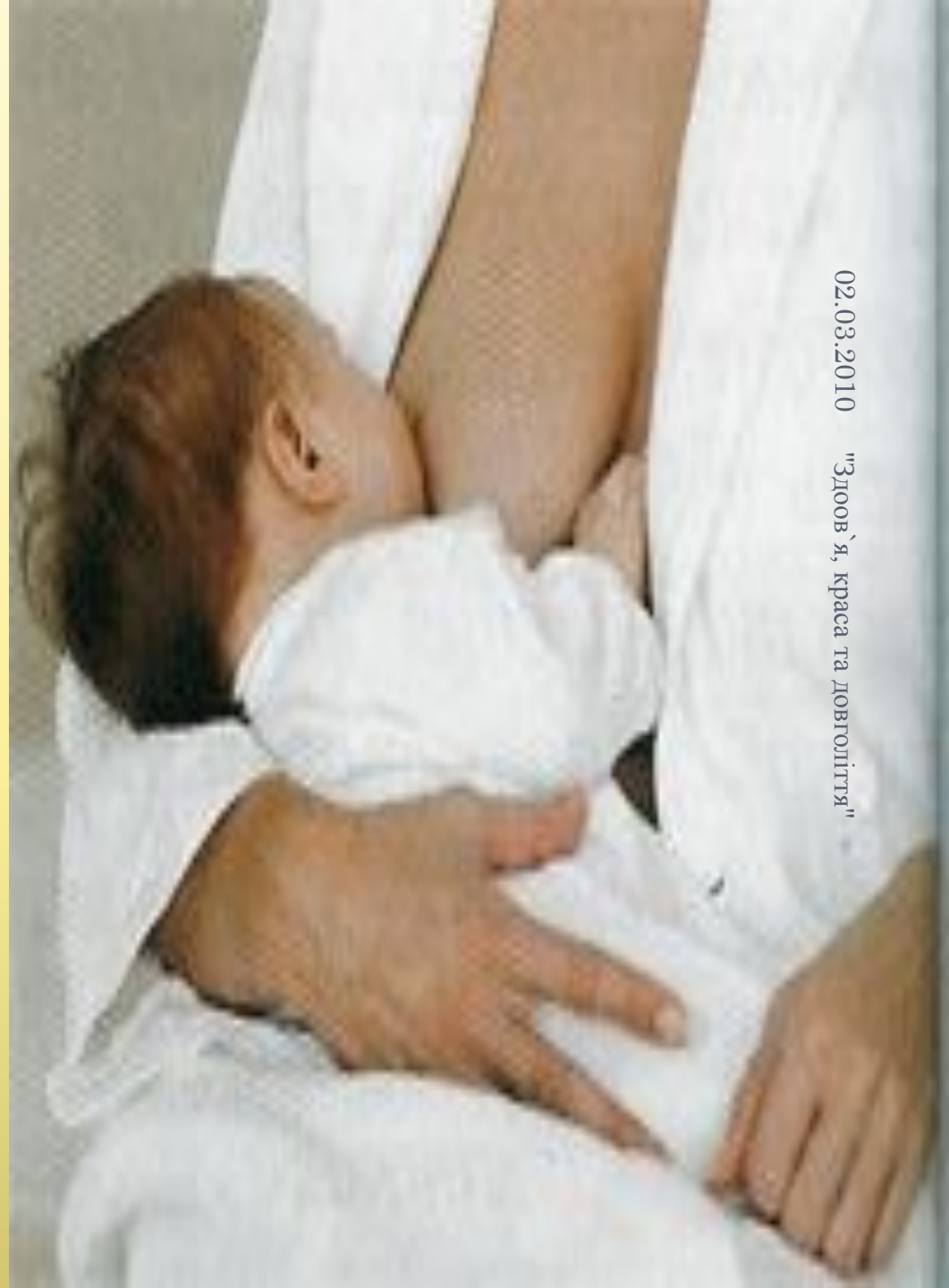

- Дитина прикладається, коли засмучена, ображена, коли сталося щось неприємне.
- Норми відлучення від грудей не існує. Годування грудьми закінчується саме по собі, для цього не потрібні ніякі спеціальні заходи. Просто потрібно набратися терпіння, і дати дитині смоктати стільки, скільки в неї є в цьому потреба.

ВПЕВНЕННІ: ВИ МОЖЕТЕ ГОДУВАТИ!

***ЗНАЙТЕ, ЩО ВИ
МОЖЕТЕ ВИРОБИТИ
ДОСТАТНЮ ДЛЯ
ВАШОГО МАЛЮКА
КІЛЬКІСТЬ МОЛОКА, І
НАВІТЬ, БІЛЬШЕ!***

02.03.2010

"Здоов`я, краса та довголіття"

Хто заважає мамам годувати грудьми?

85-90% немовлят вигодовуються штучно!

- Що у нас є постійним супутником зображення немовляти? — пустушка чи пляшечка.
- В журналах для батьків фотографії дітей, які смокчуть пустушки чи годуються з пляшечки є завжди!
- В журналах присутня реклама різних сумішей — останнє слово сучасної науки.
- В більшості пологових будинків незалежно від бажіння матері і стану дитини можуть почати догодовувати сумішами і поїти водою.

Нікому не приходить до голови, що

... у дитини немає годинника, і вона не може розрахувати годування за годинами...

... бажання смоктати у дитини пов'язане не лише з почуттям голоду, але й потребою бути постійно поряд з матір'ю...

... введення грудній дитині першого півріччя життя будь-якої рідини, крім молока матері рівносильно метаболічній катастрофі...

Помилки у харчуванні дітей першого року життя знаходять відгук у всіх його подальших періодах, стійко закріплюються на рівні тканинних, клітинних і субклітинних структур, їх практично неможливо виправити в інших вікових періодах

Воронцов

